

รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาสีขาว
ปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์
COLLABORATIVE STRATEGIC MANAGEMENT MODEL FOR A WHITE SCHOOL, FREE FROM
DRUGS AND VICES OF ANUBAN CHALOEMPHRAKIAT BURIRAM SCHOOL

นางชลาลัย ทะลายรัมย์
โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์
Chalalai Talairum
Anuban chaloemphrakiat buriram school
Corresponding author e-mail : chalaitey57@gmail.com

(Received : August 12, 2025; Edit : August 27, 2025; accepted : August 27, 2025)

บทคัดย่อ

ยาเสพติดและอบายมุขเป็นปัญหาสำคัญที่คุกคามสถานศึกษาและอนาคตของเยาวชน การแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืนจึงต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย งานวิจัยนี้จึงมุ่งพัฒนาและทดลองใช้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วม เพื่อสร้างสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การป้องกัน การค้นหา การรักษาเยียวยา และการเฝ้าระวัง การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการบริหารเชิงกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์ 2) เพื่อสร้างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ และ 4) เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ที่เป็นแบบกึ่งโครงสร้าง แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม แบบประเมินความเป็นสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข แบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินผลผลิตของรูปแบบ แบบประเมินความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความมีประโยชน์ และความเป็นไปได้ของรูปแบบ และแบบประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า $PNI_{modified}$ ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) ด้านการป้องกัน 2) ด้านการค้นหา 3) ด้านการรักษาเยียวยา และ 4) ด้านการเฝ้าระวัง 2. ผลการสร้างรูปแบบ ประกอบด้วย 1) ชื่อของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) หลักการของรูปแบบ 4) องค์ประกอบหลักของรูปแบบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกัน ด้านการค้นหา ด้านการรักษาเยียวยา และด้านการเฝ้าระวัง 5) การประเมินรูปแบบ และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ 3. ผลการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า การมีส่วนร่วมตามรูปแบบของกลุ่มเป้าหมาย วงรอบที่ 1 ร้อยละ 95.00 วงรอบที่ 2 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 100 และหลังการทดลองใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการทดลองใช้ทั้งสองวงรอบ โดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 31.05 และ 4. ผลการประเมินรูปแบบ พบว่า ผลผลิตของรูปแบบหลังการทดลองใช้สูงกว่าก่อนการทดลอง โดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.75 และความพึงพอใจต่อรูปแบบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.70$, $\sigma = 0.53$)

คำสำคัญ : รูปแบบ, การบริหารเชิงกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วม, สถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข

Abstract

Drugs and vices are a major problem threatening educational institutions and the future of youth. Sustainable solutions to this problem require participation from all parties. This research aims to develop and experiment with a participatory strategic management model to create a white educational institution free from drugs and vices, Chalerm Phrakiat Kindergarten School, Buriram Province, which consists of four main components: prevention, search, treatment and rehabilitation, and surveillance. This research aimed to 1) study basic information on participatory strategic management to be a white educational institution, free from drugs and vices, at Chalermphrakiat Kindergarten School, Buriram Province; 2) create a model and a model user manual; 3) trial the model and a model user manual; and 4) evaluate the model use. The target groups included 40 school administrators, teachers, and basic education school committee members. The research instruments included a 5-point rating scale questionnaire, a semi-structured interview form, a focus group expert record form, a white educational institution evaluation form, a drug and vices-free evaluation form, a questionnaire on model productivity evaluation, an evaluation form for appropriateness, consistency, usefulness, and feasibility of the model, and a satisfaction evaluation form for the model. Data were analyzed by content analysis, percentage, mean, standard deviation and PNI_{modified} value. The research results found that 1. The results of the study of basic data consisted of 1) prevention, 2) search, 3) treatment and cure, and 4) surveillance. 2. The results of the model creation consisted of 1) the name of the model, 2) the objectives of the model, 3) the principles of the model, 4) the four main components of the model: prevention, search, treatment and cure, and surveillance, 5) model evaluation, and 6) conditions for model success. 3. The results of the model trial found that the participation of the target group in the first round was 95.00 percent, the second round increased to 100 percent, and after the trial of the model, it was higher than before the trial in both rounds, increasing by an average of 31.05 percent. 4. The results of the model evaluation found that the productivity of the model after the trial was higher than before the trial, increasing by an average of 11.75 percent, and overall satisfaction with the model was at the highest level ($\mu = 4.70$, $\sigma = 0.53$)

Keywords : Model, Strategic management with participation, White educational institutions free from drugs and vices

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหายาเสพติด นับว่าเป็นหนึ่งในปัญหาสังคมที่รุนแรงที่สุดในแต่ละประเทศทั่วโลก ถึงแม้ว่าจะมีมาตรการ รวมถึงนโยบายต่าง ๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขอย่างต่อเนื่อง โดยจากข้อมูลรายงาน World Drug Report 2022 ของสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC : United Nations Office on Drugs and Crime) พบว่าในปี 2563 มีจำนวนประชากรกว่า 284 ล้านคนจากทั่วโลก ในช่วงอายุ 15-64 ปี ที่ติดยาเสพติด ซึ่งคิดเป็น 26% เพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับสิบปีที่ผ่านมานอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ติดยาเสพติดมีแนวโน้มที่จะมีอายุน้อยลงเรื่อย ๆ เด็กและเยาวชนมีการใช้ยาเสพติดมากกว่าผู้ใหญ่ รวมถึงใช้ในปริมาณที่มากกว่าเช่นเดียวกัน ปัญหายาเสพติดและอบายมุขต่าง ๆ เป็นปัญหาความมั่นคงปลอดภัยของมนุษยชาติ (Human security) เป็นตัวการที่สำคัญในการบ่อนทำลายกำลังทรัพยากรบุคคลของชาติ เป็นปัญหาที่สำคัญของประเทศซึ่งก่อให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมที่กระทบต่อทุกด้าน ความรุนแรงของสถานการณ์ยาเสพติดเป็นตัวแปรที่สำคัญให้มีการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การใช้สารเสพติดมีการแพร่ระบาดในทุกกลุ่มวัยโดย เฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชนซึ่งถือเป็นอนาคตของชาติ โดยสถิติการจับกุมคดียาเสพติดทั่วประเทศไทย ในปี 2561 มีจำนวน 220,286 คดี เมื่อเปรียบเทียบผลการจับกุมคดียาเสพติดภาพรวมในปี 2560 กับปี 2561 พบว่ามีการจับกุมเพิ่มมากขึ้นโดยเฉพาะยาบ้า ได้ของกลางเพิ่มขึ้น 1 เท่า (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2561) ส่งผลให้ปัญหาเสพติดในสถานศึกษามีการแพร่ระบาดอย่างรวดเร็วและรุนแรงมากขึ้น หน่วยงานที่ต้องดูแลกลุ่มเด็กและเยาวชนอย่างเข้มงวด คือ กระทรวงศึกษาธิการ เพราะเป็นกลุ่มที่อยู่ในช่วงของวัยเรียน รัฐบาลได้มีนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดและกำหนดให้เป็นนโยบายเร่งด่วน ที่ทุกภาคส่วนจะต้องบูรณาการแผนงานและกลไกการขับเคลื่อนอย่างเป็นระบบให้เป็นรูปธรรม โดยได้มอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการ เสริมสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดให้กับนักเรียน นักศึกษา และเฝ้าระวังไม่ให้ยาเสพติดเข้ามาแพร่ระบาดในสถานศึกษา โดยกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดให้มีกิจกรรมโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติด และอบายมุข เพื่อเชิดชูเกียรติและสร้างขวัญกำลังใจให้กับสถานศึกษาที่มีความมุ่งมั่นในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในกลุ่มนักเรียน ดังนั้นโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติด และอบายมุข จึงเป็นโครงการสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้สถานศึกษาเกิดการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และยั่งยืน ภายใต้มาตรการ 5 ด้าน ได้แก่ มาตรการป้องกัน มาตรการค้นหา มาตรการดูแลรักษา มาตรการเฝ้าระวัง และมาตรการบริหารจัดการ โดยใช้ "กลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่" คือ ต้องมียุทธศาสตร์ ต้องมีแผนงาน ต้องมีระบบข้อมูล และต้องมีเครือข่าย และ 2 ไม่ คือ ไม่ปกปิดข้อมูล และไม่ปล่อยผู้เรียนออก คือ ต้องมียุทธศาสตร์ ต้องมีแผนงานยาเสพติด ต้องมีระบบงานรองรับยุทธศาสตร์ ต้องมีเครือข่ายการทำงาน ไม่ปกปิดข้อมูล และไม่ไล่นักเรียนนักศึกษานอกจากระบบการศึกษาอันจะไป ก่อเกิดปัญหาสังคม ทั้งนี้ให้การดำเนินงานอยู่ภายใต้กรอบความคิดสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) และแม้ว่ากระทรวงศึกษาธิการจะกำหนดมาตรการและกลยุทธ์สำหรับโครงการ "สถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข" ไว้แล้ว แต่จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ยังคงเป็นการศึกษาปัญหา หรือประเมินผลโครงการในภาพรวม ซึ่งยังไม่มี การนำแนวคิด "การบริหารเชิงกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วม" มาบูรณาการอย่างเป็นระบบและเจาะจงเพื่อพัฒนาเป็นรูปแบบการปฏิบัติที่ชัดเจนสำหรับสถานศึกษาสีขาวโดยตรง

โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาประจำตำบล ที่ให้ความสำคัญด้านความปลอดภัย การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดให้นักเรียนตระหนักถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติด โรงเรียนมีการดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยการเยี่ยมบ้านนักเรียนและทำการคัดกรอง พบว่า มีนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหาด้านยาเสพติดจำนวน 9 คน โรงเรียนสามารถแก้ไขปัญหาคิดเป็นร้อยละ 44.44 และมีนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 55.56 ซึ่งยังแก้ไขปัญหาคิดไม่ได้ โดยนักเรียนกลุ่มดังกล่าวพบว่ามีพฤติกรรมสูบบุหรี่มากที่สุด โรงเรียนได้ดำเนินการแก้ไขโดยได้จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเลิกสูบบุหรี่และมีการติดตามอย่างต่อเนื่อง ทำให้นักเรียนลดจำนวนการสูบบุหรี่ลงแต่ยังไม่สามารถเลิกสูบบุหรี่ได้ จากการรายงานพบว่าเนื่องจากเมื่อนักเรียนกลับไปที่บ้าน นักเรียนยังซื้อบุหรี่ในร้านค้าในชุมชนได้ สมาชิกในครอบครัวสูบบุหรี่ และผู้นำในชุมชนให้ความสำคัญกับการ

บังคับใช้กฎหมายค่อนข้างน้อย ดังนั้นการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในโรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์จึงเป็นปัญหาที่ค่อนข้างยากที่จะประสบความสำเร็จหากโรงเรียนจะดำเนินการเพียงฝ่ายเดียว (โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์, 2566)

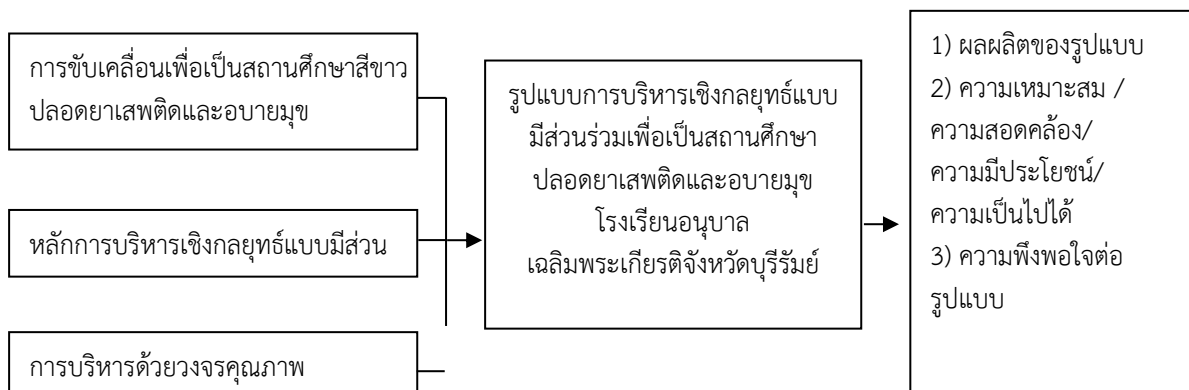
การบริหารเชิงกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วมนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารงานด้านต่าง ๆ เพราะการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม คือ การที่ผู้บริหารหรือเจ้าของกิจการใช้วิธีการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการวางแผนช่วยเสนอแนะข้อคิดเห็น เพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร ตลอดจนการให้โอกาสและอิสระกับกลุ่มที่จะตัดสินใจทำงานเอง ภายใต้เป้าหมายและนโยบายที่มอบหมาย โดยเปิดโอกาสให้บุคลากร หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การสนับสนุน การปฏิบัติงาน การพัฒนาการศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการศึกษา ดังนั้นประสิทธิผลขององค์กรจึงขึ้นอยู่กับความร่วมมือที่จะผลึกให้ภารกิจประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายดังที่ทุกคนคาดหวัง (จุฑามาศ พันสุวรรณ, 2562) โดยเฉพาะที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานเข้ามามีบทบาทในการพิจารณาปัญหาและตัดสินใจร่วมกันร่วมรับผิดชอบในการบริหารงานบางอย่าง เพื่อประโยชน์ในการระดมกำลังความคิดและแบ่งภาระหน้าที่ของผู้บริหาร (ธีระ รุญเจริญ, 2550)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาเบื้องต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนา รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขโรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์ให้ มีประสิทธิภาพสูงขึ้นและเพื่อเป็นแนวทางนำไปสู่การพัฒนาโรงเรียนให้เป็นสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขและทำให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรและหน่วยงานสังคม และประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการบริหารเชิงกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อสร้างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษา ปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์
4. เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ปีการศึกษา 2567 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 1 คน ครู จำนวน 25 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 14 คน รวมทั้งหมด จำนวน 40 คน

ตัวแปร

ผลการประเมินความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความมีประโยชน์และความเป็นไปได้ของรูปแบบ ผลการประเมินรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วม เพื่อเป็นสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสถียรและอบายมุข และผลการประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสถียรและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่คาดหวังของการบริหารเชิงกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสถียรและอบายมุขโรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
2. แบบสัมภาษณ์ที่เป็นแบบกึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสถียรและอบายมุข
3. แบบประเมินความเป็นสถานศึกษาปลอดภัยเสถียรและอบายมุข
4. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อผลผลิตของรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสถียรและอบายมุขโรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลตามระยะของการดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานขององค์ประกอบการบริหารเชิงกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสถียรและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์ได้แก่

1.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเชิงกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสถียรและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์

1.2 ศึกษาความต้องการจำเป็นโดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่คาดหวังของการบริหารเชิงกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสถียรและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์

1.3 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสถียรและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์

ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสถียรและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่

2.1 ยกร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสถียรและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์

2.2 ศึกษาร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสถียรและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้เทคนิคการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

ระยะที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสถียรและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 2 วงรอบ ในระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม 2567 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2568

ระยะที่ 4 ประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่

4.1 ประเมินการเป็นสถานศึกษาปลอดภัย เสพติดและอบายมุข

4.2 ประเมินความพึงพอใจต่อผลผลิตที่ได้จากรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เอกสาร

2. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการวิเคราะห์ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า $PNI_{modified}$

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานขององค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษา ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า มาตรการในการเป็นสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข และการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาด้วยยุทธศาสตร์ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการป้องกัน 2) ด้านการค้นหา 3) ด้านการรักษาเยียวยา และ 4) ด้านการเฝ้าระวัง กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลเชิงกลยุทธ์ และ 5) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์เชิงกลยุทธ์ ใช้กระบวนการบริหารตามวงจรคุณภาพของ Deming และองค์ประกอบของรูปแบบ มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ชื่อรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) หลักการและเหตุผลของรูปแบบ 4) องค์ประกอบหลักของรูปแบบ 5) การประเมินรูปแบบ และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

2. สภาพปัจจุบันของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.80$, $\sigma = 0.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเฝ้าระวัง (Surveillance) ($\mu = 3.91$, $\sigma = 0.92$) รองลงมาคือ ด้านการรักษาเยียวยา (Treat) ($\mu = 3.87$, $\sigma = 0.40$) ด้านการค้นหา (Search) ($\mu = 3.73$, $\sigma = 0.85$) และ ด้านการป้องกัน (Prevent) ($\mu = 3.70$, $\sigma = 0.87$) ตามลำดับ

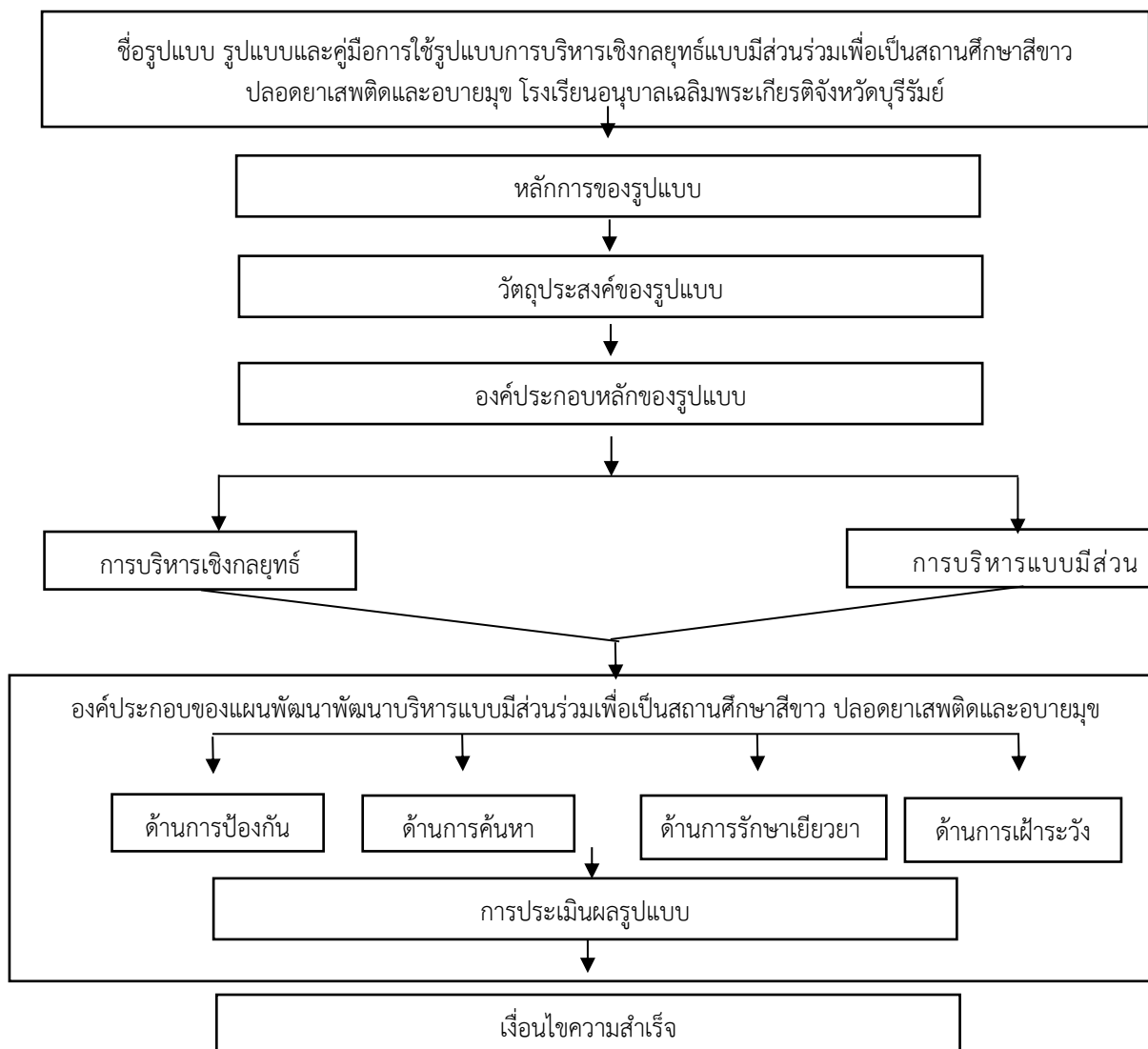
3. สภาพที่คาดหวังของการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.69$, $\sigma = 0.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการป้องกัน (Prevent) ($\mu = 4.73$, $\sigma = 0.62$) และด้านการค้นหา (Search) ($\mu = 4.72$, $\sigma = 0.63$) รองลงมาคือ ด้านการเฝ้าระวัง (Surveillance) ($\mu = 4.63$, $\sigma = 0.19$) และด้านการรักษาเยียวยา (Treat) ($\mu = 4.60$, $\sigma = 0.75$) ตามลำดับ

4. ค่า PNI ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์ในภาพรวม มีค่าเท่ากับ 0.23 โดยด้านการป้องกัน (Prevent) มีค่า PNI สูงสุด (PNI = 0.28) รองลงมาคือ ด้านการค้นหา (Search) (PNI = 0.27) ด้านการรักษาเยียวยา (Treat) (PNI = 0.20) และด้านการเฝ้าระวัง (Surveillance) (PNI = 0.18) ตามลำดับ

5. ผลการสร้างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษา ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า

5.1 รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์ มีลักษณะเป็นรูปแบบกระบวนการ (Process Model) ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ชื่อ

รูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) หลักการของรูปแบบ 4) องค์ประกอบหลักของรูปแบบ 5) การประเมินผลรูปแบบ และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ แสดงดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แผนภาพกรอบแนวคิดของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์

5.2 คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์ ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วยหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของคู่มือ นโยบายของคู่มือ ข้อเสนอแนะ ส่วนที่ 2 เนื้อหาของรูปแบบ และส่วนที่ 3 การนำรูปแบบไปใช้

6. ผลการทดลองใช้รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดภัยและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า

6.1 การทดลองใช้รูปแบบวงรอบที่ 1 ผลการสังเกตการณ์มีส่วนร่วมตามองค์ประกอบหลักของรูปแบบทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการป้องกัน (Prevent) ด้านการค้นหา (Search) ด้านการรักษาเยียวยา (Treat) และด้านการเฝ้าระวัง (Surveillance) จำนวน 40 รายการ พบว่า มีการมีส่วนร่วมตามรูปแบบจำนวน 38 รายการ (ร้อยละ 95.00) ไม่นับว่ามีส่วนร่วมตามรูปแบบ จำนวน 2 รายการ (ร้อยละ 5.00) และไม่มีมีส่วนร่วมตามรูปแบบจำนวน 0 รายการ (ร้อยละ 0)

6.2 การทดลองใช้รูปแบบวงรอบที่ 2 ผลการสังเกตการณ์มีส่วนร่วมตามองค์ประกอบหลักของรูปแบบทั้ง 4 ด้าน

ประกอบด้วย ด้านการป้องกัน (Prevent) ด้านการค้นหา (Search) ด้านการรักษาเยียวยา (Treat) และด้านการเฝ้าระวัง (Surveillance) จำนวน 40 รายการ โดยผู้วิจัย พบว่า มีการมีส่วนร่วมตามรูปแบบจำนวน 40 รายการ (ร้อยละ 100)

6.3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ในภาพรวม หลังการทดลองใช้รูปแบบมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบทั้งสองวงรอบ โดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 31.01

7. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า

7.1 ผลการเปรียบเทียบผลผลิตการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า หลังการพัฒนามีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนพัฒนา โดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.75

7.2 รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากถึง มากที่สุด ($\mu = 4.45 - 4.91, \sigma = 0.30 - 0.69$) มีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.64 - 4.91, \sigma = 0.50 - 0.93$) มีความมีประโยชน์ อยู่ในระดับมากถึง มากที่สุด ($\mu = 4.45 - 4.82, \sigma = 0.40 - 0.90$) และมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากถึง มากที่สุด ($\mu = 4.43 - 4.82, \sigma = 0.40 - 0.74$)

7.3 ความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.70, \sigma = 0.53$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ($\mu = 4.90, \sigma = 0.30$) รองลงมา คือ หลักการของรูปแบบ ($\mu = 4.85, \sigma = 0.43$) และเงื่อนไขความสำเร็จในการนำไปใช้ ($\mu = 4.40, \sigma = 0.50$) เป็นลำดับสุดท้าย

อภิปรายผลการวิจัย

รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุขโรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์ที่พัฒนาขึ้นสามารถแก้ไขปัญหาเสพติดและอบายมุขในโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรมจนได้รับรางวัลสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ประเภทผลงานดีเด่น ระดับเพชร ซึ่งสอดคล้องกับผลการทดลองใช้ที่มีการประเมินผลภายหลังการทดลองใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการทดลองใช้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากองค์ประกอบหลักของรูปแบบซึ่งมีสาระสำคัญประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกัน (Prevent) ด้านการค้นหา (Search) ด้านการรักษาเยียวยา (Treat) และด้านการเฝ้าระวัง (Surveillance) ซึ่งเกิดจากการปรับประยุกต์ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนโครงการสถานศึกษาขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุขของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งประกอบด้วย 5 มาตรการ ได้แก่ การป้องกัน การค้นหา การรักษาเยียวยา การเฝ้าระวัง และการบริหารจัดการ โดยรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์ นำด้านการบริหารจัดการตามแนวคิดวงจรคุณภาพของ Deming มาใช้จัดระบบและขั้นตอนการดำเนินงานในแต่ละองค์ประกอบหลักของรูปแบบ มีขั้นตอนการนำไปปฏิบัติโดยการประกาศนโยบายสถานศึกษาขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข การมอบหมายภาระงานให้ผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดและอบายมุข มีขั้นตอนการตรวจสอบประเมินโดยการการร่วมกันนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย ทำให้มององค์รวมการทำงานได้ชัดเจนเกิดความเข้าใจ และมองภาพการทำงานได้อย่างชัดเจนสอดคล้องกับแก่นตะวัน กาญจนันท์ทวงศ์ ที่ได้รายงานการประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสงคราม ผลการศึกษาพบว่า จากการประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม ในภาพรวม 1. สภาพการดำเนินงานโครงการ สถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กรรมการสถานศึกษาชั้น

พื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย ด้านการป้องกัน ด้านการค้นหา ด้านการ รักษา และด้านการเฝ้าระวัง (แก่นตะวัน กาญจนนันทวงศ์, 2561)

อีกทั้งความพึงพอใจต่อผลผลิตที่เกิดขึ้นจากรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาชาว ปลอดภัยและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นเกิดจากการบูรณาการแนวความคิดการมีส่วนร่วม (Participation) โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดภัยและอบายมุข ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรภายในโรงเรียน นักเรียน ผู้ปกครอง และกรรมการสถานศึกษาทั้งการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลในแต่ละด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิรมย์ สิ้นซุม ที่ได้ทำการวิจัย การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดภัยและอบายมุข โรงเรียนพินายค้ำรงวิทยา ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดภัยและอบายมุข ได้แก่ การป้องกัน การ ค้นหา การรักษา เยียวยา และการเฝ้าระวัง 2) รูปแบบ Par-D ประกอบด้วย 1. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2. หลักการของรูปแบบ 3.องค์ประกอบหลักของรูปแบบ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกัน ด้านการค้นหา ด้านการรักษาเยียวยา และด้านการเฝ้าระวัง 4. แนวทางการประเมินผลรูปแบบ และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จในการนำรูปแบบไปใช้ 3) ทดลองใช้รูปแบบ กลุ่มเป้าหมาย สำคัญมีส่วนร่วมตามแบบร้อยละ 93.61 4) ผลการประเมินรูปแบบ พบว่า มีผลการประเมินการเป็นสถานศึกษา ปลอดภัยและอบายมุขหลังการทดลองใช้มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการทดลองใช้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 และมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด($\mu = 4.70, \sigma = 0.53$) (อภิรมย์ สิ้นซุม, 2565)

และความต้องการจำเป็นในการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาชาว ปลอดภัยและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ด้านการป้องกัน (Prevent) มีความต้องการจำเป็นอยู่ในลำดับที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ในการดำเนินการเพื่อให้โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์เป็นสถานศึกษาชาว ปลอดภัยและอบายมุข ต้องให้ความสำคัญและดำเนินการในด้านการป้องกันเป็นลำดับแรก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการป้องกันปัญหาเสพติดและอบายมุข จำเป็นต้องมีมาตรการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นล่วงหน้า ทั้งทางด้านโครงสร้าง (Structural Approach) และที่มิใช่ด้านโครงสร้าง (Non Structural Approach) เพื่อลดหรือควบคุมผลกระทบในทางลบจากยาเสพติดและอบายมุข เช่น กิจกรรมห้องเรียนสีขาว กิจกรรมการเรียนการสอนทักษะชีวิตและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ สอดคล้องกับงานวิจัยกัมปนาท นาคบัว ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาแนวทางการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา ด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุจากอาคารเรียน อาคารประกอบ (มีร้อยละของการปฏิบัติสูงสุด) และพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญตระหนักของความปลอดภัยมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ โดยการมีการประชุมวางแผนแนวทางป้องกัน แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง และสำรวจสภาพอาคารสถานที่ให้มีความพร้อมในใช้งาน จัดทำคู่มือการใช้งาน บำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์และประสานความร่วมมือกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในอุบัติเหตุและอุบัติภัยที่จะเกิดในระบบเครือข่าย และครูผู้รับผิดชอบงานควรจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการสร้างองค์ความรู้ความปลอดภัยและจัดกิจกรรมโครงการเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุและอุบัติภัย (กัมปนาท นาคบัว, 2565)

นอกจากนี้จากการศึกษาสภาพปัจจุบันในการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ด้านการป้องกัน (Prevent) มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด แสดงให้เห็นว่าที่ผ่านมาโรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์มีการดำเนินการในด้านการป้องกันค่อนข้างน้อย เช่น การทำบันทึกข้อตกลง (MOU) เพื่อสร้างความร่วมมือเชิงกลยุทธ์ระหว่างสถานศึกษา ครูผู้สอน และภาคีเครือข่ายทั้งภายในและภายนอก สอดคล้องกับ Dawkins, Williams, and Guilbault ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยเสี่ยงหรือปัจจัยในการป้องกันการใช้จ่ายเสพติดของนักเรียนกลุ่มสี่ดำและสีขาวในระดับชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งจากผลการวิจัยของนักวิจัยทั้งสามท่านได้ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่าง การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนโดยใช้กีฬาเป็นฐานกับกลุ่มนักเรียนสี่ดำและสีขาวในระดับชั้นมัธยมศึกษา โดยใช้ข้อมูลที่ได้จาก

การสำรวจของ the National Educational Longitudinal Survey ในปี 1988 มีการสำรวจติดตามอย่างต่อเนื่องในปี 1990 และปี 1992 ในขณะที่งานวิจัยที่ผ่านมา มีผลการวิจัยที่ขัดแย้งกัน ซึ่งจากงานวิจัยในปัจจุบันเปิดเผยว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนโดยใช้กีฬาเป็นฐานนั้นมีความสัมพันธ์กับการลดการสูญบหรี่และการเสกักญของนักเรียน ดังนั้นถือว่าเป็นปัจจัยในการป้องกันยาเสพติดสำหรับกลุ่มนักเรียนสีดำและสีขาวในระดับชั้นมัธยมศึกษา (Dawkins, Williams, and Guilbault, 2006)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการศึกษาพบว่าแนวทางการบริหารจัดการแบบเชิงกลยุทธ์มีส่วนร่วม ซึ่งนำมาใช้ที่โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์ สามารถแก้ไขปัญหายาเสพติดและอบายมุขภายในโรงเรียนได้อย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพความสำเร็จนี้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการที่สถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ดังนั้นควรให้ความสำคัญกับการสร้างและส่งเสริมกลไกการมีส่วนร่วม จากทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรภายในโรงเรียน หรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากภายนอก ในทุกขั้นตอนของกระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม

1.2 รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาขาว ปลอดภัยยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์ ในแต่ละด้านเกิดจากการนำรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม มาปรับใช้โดยมีวงจรคุณภาพของ Deming (PDCA) ในการขับเคลื่อนกระบวนการทำงานในทุกมิติอย่างเป็นระบบจนประสบผลสำเร็จ ดังนั้น เพื่อให้การแก้ไขปัญหายาเสพติดและอบายมุขในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาที่ต้องการนำรูปแบบนี้ไปปรับใช้จึงจำเป็นต้องสร้างใจร่วมกันให้กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันและเกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาภายใต้บริบทของโรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์ ดังนั้นสถานศึกษาหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในระดับต่าง ๆ ควรนำรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาขาว ปลอดภัยยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์ ไปศึกษาในสถานศึกษาที่มีบริบทแตกต่างกันเพื่อให้ได้รูปแบบที่เหมาะสมเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหายาเสพติดและอบายมุขในสถานศึกษาระดับต่าง ๆ ต่อไป

2.2 การวิจัยครั้งนี้เป็นการการพัฒนาวัตกรรมการบริหารในการแก้ไขปัญหายาเสพติดและอบายมุขในสถานศึกษา ควรบูรณาการแนวคิดของการมีส่วนร่วมและการบริหารตามแนวคิดวงจรคุณภาพ ดังนั้น สถานศึกษาหรือหน่วยงาน อาจนำหลักการของรูปแบบไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหายาที่เกิดขึ้น ในสถานศึกษาในด้านอื่น ๆ เช่น ความปลอดภัยในสถานศึกษา การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **คู่มือการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดภัยและอบายมุข ฉบับปรับปรุง 2559**. กระทรวงศึกษาธิการ.
- กัมปนาท นาคบัว. (2565). การศึกษาแนวทางการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1. การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- แก่นตะวัน กาญจนันท์ทวงศ์. (2561). รายงานการประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. โรงเรียนอนุบาลสมุทรสาคร.
- จุฑามาศ พันสุวรรณ. (2562). การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก เทศบาลนครเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). **ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 4). ข้าวฟ่าง.
- โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์. (2566). **รายงานการคัดกรองนักเรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประจำปี การศึกษา 2566**. โรงเรียนอนุบาลเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2561). **ผลการปราบปรามยาเสพติดทั่วประเทศ รายงานประจำปี 2561**. กระทรวงยุติธรรม.
- อภิรมย์ สิ้นชุม. (2565). การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดภัยและอบายมุข **โรงเรียนพิมายดำรงวิทยาคม**. วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย (สพบท.), 4(4), 1–14. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JAPDEAT/article/view/260773>
- Dawkins, M. P., Williams, M. M., & Guibault, M. (2006). **Participation in school sports: Risk or protective factor for drug use among Black and White students**. *Journal of Negro Education*, 75(1), 25–33.